

स्त्रियां जातित्वात् ङीष् । २२ङ्गे ३लङ्गे च हेमच० ।

टिक गतौ भ्वा० आ० सक० सेट् । टिकते अटीकट टिटिके ।
ऋदित् अटिकेत् त ।

टिटिभ पुंस्त्री० टिटीति अव्यक्तशब्दं भणति भण-ड । को
यटिके(टिटिरि)स्त्रियां ङीष् स्वार्थे क तत्रार्थे अमरः ।

टिटिभ पुंस्त्री० टिट्रीत्यव्यक्तं शब्दं भणति भण-ड । (टिटिरि)
कोयटिके खगे अमरः स्त्रियां ङीष् । “अनिर्दिष्टां-
श्चैकशपांष्टिटिभांश्च विवर्जयेत्” मनुना तन्नांसभक्षणं
निषिद्धम् । “टिटिभं तदुपेत राज्यध्याननिवाहुरः”
भा० शा० १११अ० । कोयटिकशब्दे २२६६ पृ० तन्नांस-
गुणा उक्ताः । टिटिभक स्वार्थे क । तत्रार्थे पुंस्त्री० ।

टिण्टिनिका स्त्री अस्त्रुशिरिषिकायां (जौक) भावप्र० ।

टिण्डिश पु० रोमशफले (ढाडश) ख्याते वृक्षभेदे राजनि० ।

“टिण्डिशो रुचिज्ञत् भेदी पित्तहोशास्सरीप्रणुत् ।
सुशीता वातला रूक्षा मूत्रला च प्रकीर्त्तिता” भावप्र० ।

टिण नोदने चुरा० उभ० सक० सेट् । टेषयति-ते अटीटिपत्-त ।

टिण्णी स्त्री टिण-क्लिप् टिपा पन्थते स्तूयते पन-वजर्थे क
गौरा० ङीष् । टीकायाम् । सा च टीकाव्याख्यारूप-
तयैव व्यवह्रियते यथा चिन्तामणिटीकाया दीधितिव्या-
ख्यायाः टीका जगदीशकृता गदाधरकृता च । यथा
शारीरिकसूत्रभाष्यव्याख्या पञ्चपादिका भासती च ।
सहाभाष्यव्याख्या कैयटकृता इत्यादि । प्रथमव्याख्याया-
मपि कश्चित् प्रयुज्यते यथा “श्रीमतज्ञाननं नत्वा-
लीलावत्याः सुटिण्णी । भवेशेन सुबोधार्थं क्रियते
यद्गुरोः श्रुतम्” “टिण्णी दायभागस्य श्रीनाथेन
विधीयते” । [ऋदित् । अटिकेत् त ।

टीक गतौ भ्वा० आत्म० सक० सेट् । टीकते अटीकट ।

टीका स्त्री टीक्यते गम्यते ग्रन्थार्थोऽनया । टीक-करणे
घञ् घञर्थे क वा । विघ्नपदव्याख्यारूपे ग्रन्थभेदे ।

“अपटीको जडो भाषे श्चर्षं जाड्येन ताड्यते । स च
किञ्चित्तरत्येव कण्ठसंलग्नवल्गुभः” उद्भटः ।

“नत्वा भगवतीं दुर्गां टीकां दुर्गार्थवृद्धये । कुरुते
दायभागस्य भट्टाचार्यमहेश्वरः” “करोति टीकामिह
दायभागग्रन्थावबोधाय सदेकरस्याम्” श्रीकृष्णवर्कौ ।

टुण्टुक पु० स्त्री टुण्टु इत्यव्यक्तं कायति कै-क । (टुण्टुनि)

१पक्षिभेदे शब्दर० । स्त्रियां जातित्वात् ङीष् । २शोणा-
कटके अमरः । ३लक्षणखदिर शब्दच० । तयोः तत्खग-
प्रियत्वात् तथात्वम् । ४अल्पे त्रि० सेदि० । ५कूरे

ति० विश्वः । इटङ्गिनीटके स्त्री शब्दच० ।

टुनाका स्त्री तालमूलीवृक्षे शब्दच० ।

टेरक त्रि० केकर+पृषो० (टेरा) केकरनेते । शब्दार्थचि० ।

टोट त्रि० तोट+पृषो० । १अल्पे २हीने च । स्त्रियां
गौरादिपाठात् ङीष् ।

टोडलतन्त्र न० तन्त्रभेदे । [इलः टालः ।

टूल विभवे भ्वा० पर० अक० सेट् । इलति अडालीत् ज्वला०

इति वाचस्पत्ये टकारादिशब्दार्थसङ्कलनम् ।

४

ठकारो व्यञ्जनवर्णभेदः । ठवर्गीयः मूर्द्धन्यः अर्द्धमात्रा-
कालोच्चार्यः । तस्योच्चारणे जिह्वामध्येन मूर्द्धस्थानस्य
स्पर्शः आभ्यन्तरप्रयत्नः । विवारश्वासावोषा महाप्राणश्च
बाह्यप्रयत्नाः । माहत्यासेऽस्य दक्षजाहनि न्यस्यता वर्णा-
भिधानेऽस्य वाचकशब्दा उक्ता यथा “ठः मूढो मञ्जरी
जीवः पाणिनी लाङ्गलं क्षमा । वनजो नन्दनो जिह्वा
सुनन्दाधूर्यकः सदा । वर्तुलः कुण्डलो वज्रिरस्यतं चन्द्र-
मण्डलः । दक्षजानूहभावश्च देवभक्तो वृहद्भ्रूनिः ।
एकपादो विभूतिश्च ललाटं सर्वसिद्धकः । वृषभो नलिनी
विष्णुर्महेशो ग्रामणीः शशी” । एतद्विषाहदेवतारूपं
यथा “ध्यानसस्य प्रवक्ष्यामि ऋणुष्व कमलानने ! ।
पूर्णचन्द्रप्रभां देवीं विकसत्पङ्कजैक्षणां । सुन्दरीं
षोडशभुजां धर्मकार्थमोक्षदाम् । एवं ध्यात्वा
ब्रह्मरूपां तन्मन्त्रं दशधा जपेत्” वर्षोद्धारतन्त्रम् ।
अस्य ध्येयरूपं यथा “ठकारं चञ्चलापाङ्गि, कुण्डली
मोक्षरूपिणी । पीतविद्युक्ताकारं सदा त्रिशुण-
संयुतम् । पञ्चदेवात्मकं वर्णं पञ्चप्राणमयं सदा ।
त्रिविन्दुसहितं वर्णं त्रिशक्तिसहितं सदा” इति काम-
सेनतन्त्रम् । मात्रावृत्तेऽस्य प्रथमोपन्यासे दुःखं फलश्च
भगवदे प्रमाणं दृश्यम् ।